

LIST IZLAZI TJEDNO. — GODIŠNJA PRETPLATA
30.— DIN. — ZA INOZEMSTVO 60.— DIN.
OGLASI PO NAROČITOJ TARIFI.

GODINA X. BROJ 3.
Sibenik, 15. siječnja 1939.

ADRESA UREDNIŠTVA I UPRAVE: SIBENIK pp. 17.
RUKOPISI SE NE VRAĆAJU.
BROJ ČEK. RAČUNA 33.121

Lijevo ili desno?

Kršćanstvo je vjera ljubavi

Dva tabora. Ta su uvijek postojala, i nema izgleda, da će ta dva tabora kada prestati postojati. Kako drugdje, tako i kod nas, u hrvatskom narodu.

Oni s lijeva nas miniraju i bombardiraju. Izrugivaju se svim našim narodnim osobinama, a mnoge od njih nam i niječu. — Koji su ti s lijeva! To su oni koji blate Boga i napadaju Crkvu; koji grlato dokazuju, da je katolicizam bio uvijek na štetu hrvatskom narodu; koji govore da je hrvatski narod »periferan balkanski narod« (dr. Petar Skok u beogradskim framasonskim »Vidicima«, koji, čak, hrvatskom narodu poriču i njegovu narodnu osobnost, te ga svrstavaju među nekakva plemena.

Bez raspravljanja nam je jasno, da su svi ti koji tako govore i pišu, zadržali protivnici hrvatskoga naroda, koji bi željeli, da se Hrvati, kao narod, izgube »u naroda silnoj smjesi«, da ih nestane s lica zemlje, kao što nestadobit će izumrlje predpotopne životinje.

Zato se mi, svi poštteni sinovi hrvatskog naroda, od njih dijelimo i svrstavamo na desnu stranu.

Hrvatski narod o sebi drukčije misli. On se bori u desnom taboru za sve one vrednote koje oni s lijeva tako bjesomučno napadaju i, dapače, niječu.

Hrvati žele biti Božji narod i vječno ostati u sklopu katoličke Crkve! Prošlost o tome očito govori, a i u sadašnjosti se za to borimo! — Neka kojekakvi kameleoni i reponje trube što hoće, mi znamo cijeniti vječne vrednote katolicizma i zapadne kulture. I ako još i danas postojimo i živimo punim životom, to, u prvom redu, zahvaljujemo našoj katoličkoj vjeri i onoj zdravoj, snažnoj zapadnoj kulturi, koju nam je baš naša vjera dala.

Katolička vjera nam je ucijepila u duše, skupa s majčinim mlijekom, duboku ljubav i osjećaj za pravdu. A ta pravda kaže: Svakome svoje! — Zato nismo, kao narod, nikad nikome ništa ukrali! Zato smo, kroz vjekove, davali svoje živote za svaki pedalj naše drage zemlje. I zato ostadosmo uvijek ponosni, nepodkupljivi! Ako nas je neko silom i svezao u lance, u tim lancima nije stajao rob, već se u njima izdao ponosni, slobodni duh hrvatskoga naroda.

I još nas je nešto naučila naša vjera: Bili prema svakome iskreni, uvijek igrači s otvorenim kartama! Nismo za slijepomišljenje i licumjerje. Dvoč-

Pastirska palica!

Kada rečemo: pastir, odmah stvaramo sliku osobe blage čudi i miloga vladanja, čovjeka, koji budno pazi na svoje stado. Pastir ne tjera ovce svoga stada, nego ih skuplja. Ako koja i zaluta, nema mira, dok je ne nađe i ne privede u svoj ovčinjak.

Ovu divnu misao pastira iznašao je Isus svojim slušaocima. Prvi kršćanski vjekovi slikaju Isusa na razne načine, a najčešće kao dobrog pastira, koji i život svoj polaže za ovce svoje. Kristova pojava nas osvaja, jer je to pojava s obilježjima božanstva, ali najviše osvaja ideja Isusa dobrog pastira.

Kršćanstvo je vjera ljubavi. Nije to vjera tiranije i nije to vjera kandžije, nego vjera pastirske palice. Kršćanstvo je veliko u svojoj ljubavi i u svojim trijumfalnim pobjedama ne sa silom i zlorabom vlasti, nego sa svojim dostojanstvenim i pastirskim postupkom, ne samo prama svojim podanicima, nego i prama svakom drugom.

Kršćanstvo ne će da zna za služenje Bogu iz mržnje prema drugome. Kristova je riječ, a ne naša: Ostavi dar pred oltarom, pomiri se s bratom, pa, onda, se vrati i prinesi dar. Nije Gospodinu prijatna molba, pa sada bila popraćena s postom i pokorom, ako u sebi gojimo osvetne i zavidne misli, i ako nam je žao, sotonski žao, da drugi polučuju uspjehe. Žalac je to najgnusnije oholosti, pa makar se pričinjali ponizni kao stari samoštašci, kad nam je zavidno žao, što drugi uspijevaju, a za naša djela kao da ne će ni da znađe Gospodin. Nisko, podlo i zločinački je ometati dobre uspjehe osobi i skupini, koja radi i osvaja, samo radi toga, jer mi nismo na vrhu, jer smo se mi kasno sjetili učiniti ono što su drugi već učinili, što mi nismo bili sposobni postići, a drugi već imaju.

Ne smatramo čovjekom onoga komu je žao, što je neka dobra stvar uspjela, a da se njega nije, tobože, pitalo za savjet, ili što se uspjeh ne će njemu pripisati, jer pri tomu nije ni sudjelovao. A pokazuje svu niskodu svoje duše, ako ga strah, da će drugi ra-

di toga uspjeha dobiti kod ljudi, nagoni i na to, da umanjuje uspjeh, podmeće, zlobno tumači i iskrivljuje dobru volju i poduzetnost drugih.

A ljudi ovako maloga duha, duševnoga siromaštva, ima svugdje i na svakom koraku. Ima ih u selu i gradu, ima ih u svakom staležu, ima ih među velikima i malima. To je oholost pomiješana sa zlobom i zavisti. Lako je za isticanje svoga ja s kićenjem i odijevanjem, ali sebeljublje u ovoj tački i na ovaj način izvorom je svakoga zla.

Ne samo da nije kršćanski, nego je sotonski, osjećati žalost, što drugi uspijeva u pothvatima, i na sve načine podmetati i izvrtati, samo da se drugoga poniži, uništi i slomi.

U našem javnom životu dnevno doživljavamo poraz za porazom, neuspjeh za neuspjehom, samo zato, jer jedan drugomu podmeće pod noge, ne zato, jer je skrenuo sa staze, pogriješio, nego samo zato, jer je tamo on, a ne ja.

Krist je pastir! Nije on najamnik. On je pastir, koji i devedesetdevet ovaca ostavlja i traži onu stotu. Krist nikoga ne tjera od sebe. On sve pokušava, da privuče k sebi i svoje krivike.

Crkva Kristova ima zadatak da ljude vodi k Bogu. Zanimajala bi sebe, kada bi uzimala stav koji ljude odvodi od Boga. Bogu nije potreban nijedan od nas, od vrhovnog glavara Crkve do djeteta u kolijevci, ali, ako nam je do toga da na zemlji ostvarimo socijalno kraljevstvo Kristovo, onda je to zadatak svih nas i svjetovnjaka i svećenika. Svih!

Junior

Katoličke pobjede

KATOLIČKA CRKVA I PREPOROD ČEŠKE

Novi predsjednik češke vlade dr Beran u svom prvom govoru na radio kazao je i ovo: »Sveti Većeslav ostaje zaštitnik našega preporoda i unufarne obnove. On ostaje među nama Česima kao knez mira. Proživ-

čkom Novom Mjestul — Neki će takvu naivnost i lakovjernost smatrati narodnom slabošću, ali mi se i s tom svojom naivnošću ponosimo; jer je ona znak plemenite hrvatske duše, kojoj je teško vjerovati, da neko može biti tako podal i zao.

Kao što odlučno odbijamo napadaje na vjeru hrvatskoga naroda, tako odbijamo i napadaje na njegovu narodnu osebnost. Dobro je neko rekao: Samo u Africi i centralnoj Aziji žive danas plemena, a u kulturnoj Evropi mogu živjeti samo svijeshti narodil

ljavamo mnogo dublji preokret nego u godini 1918., preokret, koji su doživjele sve države, koje su okrenule leđa marksizmu i internacionalizmu. U svim tim državama bio je taj preokret praćen teškim potresima, u kojima je tekla krv građana. Gotovo svaki takav preokret bio je povezan s građanskim ratom, revolucijom, pljačkanjem i protuofenzivom, kako vidimo u Španjolskoj... Čeh neće biti Čehu vuk. Mi ostajemo braća među braćom. Ne ćemo nasljedovati primjer Španjolske. Bilo u »narodnoj stranci«, bilo u »radničkoj stranci«, svi ćemo gledati mirno riješenje unufarnih pitanja Češke. Već u tomu leži jedan dio našega programa sv. Većeslava. Češka kao zemlja sv. Većeslava ne će biti nikakvo lovište, gdje će se jedan podjarivati protiv drugoga. Ona ne će biti zemlja terora jačega protiv slabijega. Našoj je narodnosti potreban svako na onom mjestu, kamo spada po svojim sposobnostima.

Novi ministar prosvjete dr Kaprara s kazao je o svojim novim smjernicama u školskoj politici ovo: »Kao misao vodilja čitavoga školstva mora biti narodni duh i kršćanski moral. Češki učitelj i češki svećenik bili su u vrijeme našega preporoda najjača podloga čitavoga narodnog obrazovanja i narodne svijesti. Ako hoćemo danas obnoviti svoju državu, moramo te tradicije nastaviti. Kao ureš naših školskih soba bit će samio dva simbola postavljen: državni grb i križ.«

POZNATI FRAMASUN POMIRIO SE S CRKVOM

Bivši predsjednik srednoameričke republike Porto Riko senator Antonio R. Barcello, nekad poznati slobodno zidarski političar, umro je potpuno pomiren s Bogom, primivši svete sakramente. Pred svoju smrt opozvao je svoju pristupnicu loži i dao javnu ispovijed vjere.

POŽRTVOVNOST FRANCUSKIH KATOLIKA

Najbolje se očituje uzdržavanjem privatnih katoličkih škola.

Po francuskoj službenoj crkvenoj statistici postoji sada 5 viših škola: u Parizu, Lionu, Lillu, Angersu i Toulousu. Skupa broje 410 profesora i 4219 akademičara. Srednjih škola je 909,

Sve se može oteži: i kruh, i odijelo, i krov nad glavom, ali narodno poštenje i narodni duh ne može niko! A dok narodi dišu svojim narodnim duhom i hrane se bijelom i slatkom pogaçom poštenja, dođe će živjeti i moći će se boriti proti svakoj sili.

— Mi smo u desnom taboru. Mi smo za Boga i katoličku vjeru; za pravdu, poštenje i iskrenost. To su osobine našega narodnog duha, i s njima možemo, u najgorem slučaju, mučenički živjeti, ali nikada umrijeti!

od kojih 571 muška i 338 ženskih. Skupa imaju 13 hiljada profesora i 160 hiljada đaka i učenika. Osnovnih škola je 2918 za dječake i 7519 za djevojčice. Posjećuju ih 1 milijun 61 hiljada djece. Osim toga je još 39 tehničkih škola s 134 odjelka za razna zvanja.

Koliko je novaca potrebno za uzdržavanje tih škola! Država ne plaća ništa. Sav potrebno novac moraju sakupiti katolici dobrovoljnim milodarima. Rado to davaju, samo da osiguraju djeci vjerski uzgoj!

VELIKI UGLED KATOLIČKOGA MISSIONARA

Francuski misionar u Kini Jaquinot, koji je dosad spasio život polovici milijuna ljudi, jednako je poštivan i od Kinezi i od Japanaca. Japanski ga listovi zovu velevlašću i vele, da on pokraj japanskih generala odlučuje sudbinom ljudi na Dalekom Istoku.

ENGLJSKI MINISTAR O PAPI

Britanski ratni ministar Hore Bellingham, inače Židov, izrazio je u svom govoru u Plymouthu svoju zahvalnost Papi Piju XI., »velikom čovjeku svoga vremena i jednom od najplemenitijih ljudi našega doba«, što je umio progovoriti ondje, gdje treba, u obranu istine i pravde.

ŽIVOT S CRKVOU

Crkveni kalendar

Nedjelja, 15. I.: *Druga nedjelja po Bogojavljenju*. — Sv. *Mavro*, opat. Bio je učenik sv. Benedikta. Toliko je bio napredovao u svetosti, da je jednom prilikom hodao po vodi kao po suhomu. Umro je na današnji dan g. 584.

Ponedjeljak, 16. I.: Sv. *Marcel*, Papa i mučenik. G. 310. stupio je na papinski prijestol. Radi sv. vjere podnio je mučeničku smrt g. 311.

Utorak, 17. I.: Sv. *Antun*, pustinjač. Rodio se u Kairu u gornjem Egiptu od plemenitih i bogatih roditelja. Nakon smrti roditelja ogromnu baštinu razdijelio je siromasima i otide u pustinju. U pustinji ostao je sve do svoje smrti prolazeći dane u najvećoj pokori i molitvi. Umro je u 105. godini g. 365.

Srijeda, 18. I.: Sv. *Priska*, djevica i mučenica. Za vrijeme cara Klaudija nakon velikih boli i žalosti podnijela je mučeničku smrt.

Četvrtak, 19. I.: Sv. *Kanut*, kralj i mučenik. Stupio je na kraljevski prijestol u Danskoj g. 1080. Kao kralj založio je sav svoj auktoritet i energiju, da što više raširi kršćanstvo među svojim podložnicima. Njegov rad bijaše trn u oku zaslijepljenim velikašima, pa ga oni i smakohu.

Petak, 20. I.: Sv. *Fabjan*, Papa i mučenik, i sv. *Sebastijan*, mučenik. Sv. Fabjan bio je rodom Rimljanin. Postao je Papa g. 236. — On je rimsku Crkvu podijelio na 7 dakonija. Godine 250. za Decijeve progonaštva umro je mučeničkom smrti.

Subota, 21. I.: Sv. *Janja*, djevica i mučenica. Kao trinaestogodišnje djevojčice podni-

jela je mučeničku smrt, da obrani svoju čistoću i sv. vjeru.

DRUGA NEDJELJA PO BOGOJAVLJENJU

CITANJE POSLANICE bl. Pavla apostola Rimljanima (12, 6—12). — Braćo! Imamo različite darove po milosti koja nam je dana: ko (ima) proroštvo, (neka ga upotrebljava) po mjeri vjere; ko (ima) službu, nekas luži; ko ima da poučava, neka poučava; ko ima da opominje, neka opominje; ko daje, neka daje pravo; ko upravlja, neka se brine; ko čini milosrđe, neka čini s veseljem. Ljubav neka bude bez pretvaranja. Mrzeći na zlo prijanjajte uz dobro. *Bratskom ljubavlju jedan drugoga ljubite*. Sa poštovanjem jedan drugoga pretječite. U skrbi ne budite nemarni; duhom vatrenim služite Gospodinu. Nadom se veselite, u nevolji budite strpljivi, u molitvi budite postojani. *U potrebama svetima* (t. j. kršćanima) *pomažite*. Gajite gostoljubivost. *Blagosiljajte one koji vas progone, blagosiljajte a ne kunite*. *Radujte se s onima koji se raduju a plaćite s onima koji plaću*. Budite jedne misli među sobom. Ne težite za visokim stvarima, nego se držite niskih.

† SLIJEDI SV. EVANDELJE po Ivanu (2, 1—11). — U ono vrijeme: Bila je svadba u Kani Galilejskoj i ondje bijaše Mati Isusova. A pozvan bi i Isus i učenici Njegovi na svadbu. I kad ponesta vina, reče Mati Isusova Njemu: »Vina nemaju.« Reče joj Isus: »Što je meni i tebi, Ženo? Još nije došao moj čas.« Reče Mati Njegova slugama: »Štogod vam reče, učinite!« A ondje bijaše šest kamenitih sudova za čišćenje običajno Židovima, a svaki je držao po dvije ili tri mjere. Reče im Isus: »Napunite sudove vodom!« I napuniše ih do vrha. I reče im Isus: »Zagrabite sada i ponesite staromu svatu.« I ponesoše. A kad stari svat okusi od vode koja je postala vino, a nije znao otkuda je, a slugu su znale koje su zagrabile vodu, pozove stari svat zaručnika i reče mu: »Svaki čovjek iznosi najprije dobro vino, a kad se ponapiju, onda slabije; a ti si čuvao dobro vino do sada.« Ovo učini Isus u Kani Galilejskoj kao početak čudesa i objavi slavu svoju i vjerovaše u Njega učenici Njegovi.

PRVO ČUDO ISUSOVO

Dok se na blagdan Bogojavljenja spominje objavljenje Isusa poganimima i na osminu Bogojavljenja opisano je objavljenje Njegova božanstva pri krštenju u rijeci Jordan, danas se spominje treće čudo Bogojavljenja to jest »čudo na piru u Ka-

ni«. To je prvo objavljenje vrhovne vlasti Isusove nad stvorenim stvarima. Događaj je ispričovijedan u današnjem Evanđelju. Sav opisani prizor u Evanđelju skriva duboko značenje, u koje ljudski um može teško da prodre. Za pobožnike Marijine kako je ugodno i utješljivo znati, da Isus, Njoj za ljubav, pospješuje čas svog objavljenja svijetu: »Što je meni i tebi, Ženo? Još nije došao moj čas.«

Ma kakvo tumačenje htjeli mi dati ovim riječima, kojima Spasitelj, istini svoje ljudske naravi, koja ga je činila poslušnim sinom njegovoj Majci, suprotstavlja svoje božansko porijeklo, stalno je, da ih treba shvatiti u povoljnom smislu uslišane milosti, kako ih je baš shvatila Blažena Djevica Marija.

»Još nije došao moj čas«. No da li je Isus u ovom slučaju uistinu požurio »svoj čas« i preinačio čudesni nacrt svog objavljenja ljudima? (Pitakard. Schuster u svojoj knjizi »Liber Sacramentorum« Sv. II.)

Prepustimo svetim tumačima obvezu, da rastumače i razjasne tajnu. Naša je dužnost, da hvalimo, blagoslivljamo, klanjamo se i zahvaljujemo Bogu za sve milosti i blagoslove, koji su nam došli i još će stići po njegovom jednorodnom Sinu, koji je u ovom slučaju po prvi put htio da objavi svoju vrhovnu vlast nad stvorenim stvarima, u prisustvu i na zagovor svoje Djevice Majke: Presvete Marije.

I baš Početna pjesma, Pjesma iz Poslanice i Prikazna pjesma današnje sv. Mise samo su izražaj hvale, klanjanja i zahvale stvorenja prema svom božanskom Stvoritelju.

Molimo nato Gospodina u Početnoj molitvi, da postignemo dane mira i pokoja. — U Prikaznoj molitvi molimo svemogućega Boga, da posvetivši naše prikazne darove, očisti nas od ljage grijeha naših. — U Popričesnoj molitvi molimo Boga, da sve uspješnijom učini u nama svoju milost, da, okrijepljeni njegovim sakramentom, možemo se također raspoložiti, da postignemo ono, čemu nas on uči, da se nadamo.

Sve knjige

Znastvene
Zabavne
Omladinske
Dječje

domaće i strane književnosti dobivaju se uz najjeftinije cijene u

Knjižari Grgo Radić — Šibenik

KRALJA TOMISLAVA ULICA 3

Podlistak

Psošt u prošlosti Šibenika

Godine 1399. među pridržanim grijesima biskupu spada i psovanje Boga i svetaca. To znači, da se onda rijetko »beštimalo« u Šibeniku. I godine 1484. navodi se isto tako psost (»beštima«) kao grijeh pridržan biskupu.

Godine 1801 u popisu pridržanih grijeha nalazi se: Drski običaj psovanja Boga, bl. Djevice i ostalih svetaca, i ako to nije očito heretično.

Godine 1870. pridržan je grijeh heretične formalne psosti.

No godine 1908. više se ni ne spominje psost kao rezervat biskupa. To znači žalosnu činjenicu, da je »beštima« preuzela previše maha.

6. II. 1461. mletački dužd Paškval Malipieri naređuje šibenskom gradskom knezu, da bez ikakva obzira dade otkinuti jezik onome, koji se krivo zakune. I to je »najmanje« — kaže naredba.

Gradski knez Franjo Coppo godine 1543. naređuje: »Svaki koji opsuje Boga, Gospu ili svece, ima platiti

globu i bit će osuđen da vesla na galiji.«

Na sinodi šibenske biskupije godine 1564. bilo je zaključeno: »Javni grješnici neka se odbiju iz crkava, dok se Misa govori.« Među javnim grješnicima bili su i psovači (»beštimaldurici«).

Statut grada Šibenika (koji je tiskan latinskim jezikom 1608.) ima u VI knjizi prvo poglavlje, koje glasi: »Neka se nijedna osoba ne usudi obeštastiti ime našega Gospodina Isusa Krista ili bl. Djevice njegove majke ili bilo koga sveca i svetice. Stoga određujemo, bude li takva osoba toliko bezobrazna i besramna, pa psuje Boga i sv. Mariju, neka plati za kaznu pet malih libara. Bude li obeštastio kakvoga drugog sveca ili sveticu, neka za kaznu plati tri male libre, od toga neka polovica bude pravom tužitelju, kad se po njegovoj tužbi dokaže, da je odnosna osoba kriva. Ako pak osuđeni ne mogu isplatiti u određeno vrijeme doznačenu globu, tada neka ih gradski knez i Vijeće postavi za stup sramote (»berlina«) i tu neka ostanu za jedan dan, od izlaska sunca do njegova zapa-

Fra Filip Rupčić, varoški župnik, pod datumom 20. rujna 1706. piše: »Ove godine bi suša velika, ne pade dažd od veljače do septembra. Iste godine očistismo »bunare« u Varošu, di mnogi cinjahu, da je živa voda, a ne bi istina.«

Dakle osam mjeseci nije bilo kiše! U to je doba neki dominikanac držao propovijed pred biskupom, gradskim knezom i pukom, koji je činio veliku pokoru. Rekao je, da je nebo gvozdeno radi grijeha, pa nastavlja: »Vi ste uzrok, o jezici prokleti i otrovani, koji rigate bez prestanka i na svaku drugu rič izgovarate kletve straovite, beštimate, da ni meju Turci gore čuti se ne mogu. Prokljanja i zlu pridavanja, karbe i riči nečiste i nepoštene prospate take, da ih najgornije pašče ni u maslu položalo ne bi.«

Negda je po selima bilo vrlo malo beštimate. Prije 30 godina neki starac u Betini jadikao se, što je uveo psost u svoje selo i pjevanje po noći. Govorio je, da je došao iz marine kući poslije 12 godina i od sile beštima. Grizla ga je savjest, pa se jednom (kaže) ispovijedao redovniku dva sata.

Poslanica je spomen onoga, što se dosta često događalo u prvim »kršćanskim zajednicama«: udahnuće to jest u duše posebnih milosti, nazvanih »charismata«. Sv. Pavao nas baš uči, kako treba vršiti ove različite službe, skopčane s posebnim milostima, da bude to svima na izgled. Različita podjela ovih milosti mora nas zadahnuti najvećim poštovanjem prema zvanju jednog drugoga. Svačko ima vlastito mjesto i vlastiti dar: ali i jedno i drugo je određeno za opće dobro.

Imenovanja i promjene u Katoličkoj Akciji

1. Predsjednik Velikog Križarskog Bratstva: Prof. Slavko Sarić; duhovnik: Mons. dr Milan Beluhan; zamjenik duhovnika: vlč. Nikola Sertić.

2. Predsjednik Križarskog okružja u zagrebačkoj nadbiskupiji: prof. Mirko Cerovac; duhovnik: preč. g. Juraj Kocijanić; zamjenik duhovnika: vlč. g. Ivan Skreblin.

3. Predsjednica Velikog Križarskog Seestrinstva: Prof. Marica Stanković; duhovnik: Mons. dr Milan Beluhan; zamjenik duhovnika: veleuč. g. dr Marko Klarić.

4. Predsjednica Križaričkog okružja u zagrebačkoj nadbiskupiji: Nada Glaser; duhovnik: preč. g. dr Franjo Seper.

5. Predsjednik okružja Kat. Omladinaca u zagrebačkoj nadbiskupiji: Ivo Lendić; duhovnik: preč. g. Pavao Jesih.

6. Predsjednica okružja Kat. omladinki u zagrebačkoj nadbiskupiji: Anka Blažević; duhovnik: preč. g. dr Pavao Lončar.

7. Predsjednik Saveza Kat. omladinaca i Predsjednica Saveza Kat. omladinki nisu još imenovani. Za prve vodi privremeno poslove dr Podolšak, a za druge Zlata Svoboda.

8. Predsjednik okružja Kat. muževa u zagrebačkoj nadbiskupiji: dr Ilija Seder; duhovnik: mp. o. Ignacije Radić.

9. Predsjednica okružja Kat. žena u zagrebačkoj nadbiskupiji: Zlata Svoboda; duhovnik: Mons. dr Vjekoslav Wagner.

10. H. K. A. D. »Domagoj« postoji kao sasama samostalno društvo, koje ne pripada ni okružju, ni Savezu, nego je kao društvo u zagrebačkoj nadbiskupiji neposredno podredeno preuzv. nadbiskupu u Zagrebu. Predsjednik društva: Pero Zlatoper.

11. Predsjednik Podsava za muške dačke omladine u okviru Kat. omladinaca: Vicko Barić; duhovnik: preč. g. dr Stjepan Bakšić; zamjenik: o. dr B. Perović. — Predsjednica Podsava za ženske dačke omladine u okviru kat. omladinki: Karmela Gracina; duhovnik: o. dr B. Perović. — Đaci i učenice su organizirani također kao posebna zajednica i u okviru križarske i križaričke organizacije.

12. Dijecezansko vijeće K. A. za zagrebačku nadbiskupiju: predsjednik: Preuzv. zagrebački Nadbiskup, njegov stalni delegat: dr Franjo Seper; vijećnici su predsjednici i predsjednice okružja Križara, Kri-

God. 1790. starješine sela Zlari- na tuže se šibenskom gradskom knezu kapetanu na kovača Nikolu Gjadrova reč. Harontu. On je (kažu) došao u selo i grdno psuje na sablazan svemu mjestu, gdje je skoro posve nestalo psosti (»infezione nelle anime che già' era morta e quasi affatto sradicata«). Zlarijanci niolu kneza svim žarom duše, da ukloni Gjadrova iz sela i da ga kazni (»sloggiare immediatamente dalla villa stessa, ne piu' ivi dover tornarsene di abitazione per non tornar infettare le anime«).

Do Krsto Stošić

Šta je tko sanjao prve noći 1939. godine Gospodnje?

Obično smo mi smrtnici znatiželjni, što naša subruća — susjedi govore, rade (— i misle!). Nekima su se od znatiželje užesa toliko istančala i izduljila. da je milina pogledati. A takvi (oprostite: onakvi!) čuju kako drugom — njegovom subratu kuca bilo, kako drugom provodi dane, s kim i — najglavnije — s čim. Mnogi su se specijalizirali u ovom, drugi u onom. Sve u svemu: ljudi su po naravi znatiželjni.

To nije nikakvo »zlo« Dapače i »dobro«, jer često u časovima dosade imamo radi rođeno-urođene znatiželje i previše materijala.

žarica, Kat. omladinaca, Kat. omladinki, Kat. Muževa, Kat. žena i H. K. A. D. »Domagoj«.

13. Nadbiskupska centrala K. A. u Zagrebu mijenja naslov i kompetenciju, te se nazivlje: Nadbiskupska kancelarija za K. A. Omladinsko odjeljenje (Zgb, Kaptol, 31).

14. Analogno mijenja i pisarna Velikog Križarskog Bratstva naslov i kompetenciju te se nazivlje: Nadbiskupska Kancelarija za K. A. Križarskog odjeljenja (Zgb, Palmotičeva 3).

15. Dijecezansko vijeće K. A. za zagrebačku nadbiskupiju uređuje djelokrug i kompetenciju ne samo svake kancelarije kao takve, nego i otpravitelja poslova u njima.

16. Otpravitelj poslova Nadbiskupske Kancelarije za K. A. omladinsko odjeljenje je: preč. Pavao Jesih, a za Križarsko odjeljenje još nije određen.

17. Djelokrug svake kompetencije je strogo ograničen samo na odjeljenje, za koje je namijenjena.

Križaričke vijesti

OKRUŽNI TEČAJ U ŠIBENIKU. Šibensko Križaričko Okružje priredilo je i ove godine svoj okružni tečaj, koji se održao 6., 7. i 8. I. t. g. Tečaju je prisustvovala i izaslanica Velikog Križarskog Sestrinstva s. Mira Dugački i duhovnik Okružja preč. don Ante Radić, te šibenske Križarice i veliki broj vanjskih Križarica. Vanjska društva su bila ovako zastupana: Primošten (3), Kruševo (2), Krčulji (2), Zlarin (5), Vodice (3), Skradin (2), Tijesno (2), Murter (3), Biograd n/m (2), Silba (2). Tečaju je prisustvovala i č. s. Sarlota iz Zlarina, a tečaj su posjetili i duhovnici društava u Zlarinu i Skradinu: preč. don S. Pavić i vlč. don J. Arnerić. Tečaj je vodila s. Šarin N., a započeo je sv. Misom i sazivom Duha Svetoga. Za vrijeme tečaja tečajke su dnevno prisustvovala sv. Misi i sv. Pričesti, kojom prilikom im je duhovnik preč. don A. Radić održao egzortu. — Predavanja su bila ideološka i praktična, koja su tečajke s velikim interesom pratile i živo sudjelovale u debati, a onda ih ukratko zabilježile. Održana su ova predavanja: Historijat križaričke organizacije (M. Malić); Prosvjetni rad i sekcije (Prolić J.); Sestra prema sestri (Ostojčić M.); Pionirke (M. Dugački); Odgoj naših najmlađih (Tomčić M.); Praktični rad s Malim Križaricama (Bakija M.); Tri životne staze (M. Dugački); Krivo shvaćanje braka (Kuzina K.); Bijela kuga (Ostojčić M.); Ples (Pavletić L.); Život s Crkvom (M. Dugački); Duhovni život (don Ante Radić). Uz predavanja tumačio se Poslovnik, održala se uzorna odborska sjednica, te uzorni sastanak s Malim Križaricama, a za vrijeme odmora su tečajke igrale i pjevale. Prigodom prosvjetnog sastanka svih šibenskih Križarica i tečajki pohađio je tečajke preuzv. biskup i predstavnic K. D. »Zora«. Tom prilikom je preuzv. biskup upravio nekoliko toplih i očinskih riječi tečajkama. Tečaj je završen s »Tebe Boga hvalimo« i veselicom, gdje su se sestre u ugodnom raspoloženju i veselju rastale s domaćim sestrama i nato razišle svojim kućama uvjerenje, da će Gospodin blagosloviti njihov tečaj i rad.

za »društveno izražavanje«: razgovaranje, o-govaranje, prigovaranje, zagovaranje, nago-varanje i ostale imenice koje se prave od glagola govoriti i prijedloga ostalih. Od toga imamo i razne »koristi«: ubijanje dosade, pranje neopranih jezika, pokopavanje fuđega poštenja, izrugivanje morala, ljepote, svega pozitivnog, a uzveličanje nemorala, bestijalnosti, razvrata, nevjere... Od toga imamo dosta — posljedica, a te su nažalost vrlo očite. (Nekima »na radost«.)

Vidite: sni su kudikamo jeftiniji i bezazle-niji. Često puta su ovi sni predmet »razgo-vora ugodnoga« kod mamic i bakica. Jer sanjani slon donosi ovo, a ako je imao kle-paste uši mogao je značiti ono. Sanjali pa-prikaš nije ugodno. Brojiti novce — znači: platićeš na silu porez. Novine nazče — pre-platu. I tako dalje! I onako se ne može sve nabrojiti. Sni su vrlo jednostavna stvar i ne koštaju ama baš ništa! Ležeš, zaspeš (možeš se i nekoliko puta s jedne »bande« na dru-gu okrenuti!), prosanjaš ili odsanjaš — pro-budiš se kako kad: nekad nasmijan, drugi put nemiran, treći put — u »znoj u lica svo-ga« (to je ako si sanjao novce ili novi-ne ili što drugo!).

Kod sna postoji i poslovice: »Što se ba-bi htio, to joj se i snio!« Svagdje ima protivnika! Jedni su »za«, a drugi »protiv« (otuda i ime »protivnik«!) Ali — moje je uvjerenje, da je poslovice ta-čna. A da je tačna, evo dokaza:

Proglas najodličnijih čeških katolika

S križem, s Kristovom istinom i molitvom u škole!

Tako je naslov proglasa, što su ga češki katolički kulturni radnici upravlili učiteljstvu, a u kojemu pišu doslovno ovo:

»Obraćamo se na Vas s molbom, da biste školi povratili Boga: Krista, njegov nauk i simbol njegove ljubavi: križ. Naš narod je sada siromah i prosjak. Veliki dio vrednota, što su predstavljale njegovo bogatstvo, uništen je. Samo Bog je ostao. Sačuvajte moć i silu naroda, koji je toliko izgubio. Kršćanski narod — nalazio se on u bilo kojem političkom taboru — bit će vam zato zahvalan. U inozemstvu slovimo kao narod, koji je besvjesno uništavao vjerske vrednote. Vjerski radikalizam je razjario duhove kod kuće i dao je u ruke protivnika odlično oružje, s kojim nas je u zadnjim mjesecima tako strašno udario. Napravili smo pogreška. Sada je pak najbolja prilika, da te pogreške popravimo i približimo se. Naš narod treba sada jedinstvenosti kao rijetko kada prije u povijesti. Ne zaboravimo, da su Bog, Crkva i sveti češki patroni (pokrovitelji) danas jedina naša utjeha i utjeha naše oduzete

nam braće. Ne obraćamo se na urede, već na vas, učiteljstvo. I sadanji propisi potpuno omogućuju, da s križem i Kristovu istinu i molitvu uvedete u školu. Znamo dobro, da učiteljstvo ljubi narod, iz kojega je proizašlo. I radi te ljubavi vas molimo: pomozite, da iščezne bar jedna od tih rana, koje su u tim časovima tako bolno pale na tijelo našeg iskušanog naroda! Napustimo beskorisni rad i to, što nas razdvaja, te se obratimo tisućljetnim vrelima moći i jedinstva našega naroda!«

Taj proglas potpisalo je mnogo sveučilišnih profesora, svjetovnjaka, te pisaca, među kojima rektor brnske univerze i najveći sadašnji češkoslovački kritik i literarni povjesničar Arne Novak, poznati polihistor i jezikoslovac bivši rektor univerze i sada profesor na universi u Pragu Miloš Weingert, univ. prof. Jar. Sedlaček, te drugi profesori iz svih universa u državi. Između pisaca pak veliki prozaista Jan Cep te pjesnik Jan Zahradniček, ljubimac umrloga F. Ks. Salde.

Uzvišeni poziv Božje omladine

Hoćemo Boga!

Kad dobre starice i starci, koji su već sigurno nad grobom, mole i čine pokoru za grijeh svoga života, nama je to osobito drago i milo. Živio je svijetu, možda luto, bio pravi rasipni sin, ali sada pun gorkih iskustava vraća se dobrom Ocu i moli Ga, da mu dozvoli zadnje dane života provesti u molitvi i dobrim djelima. A Bog je dobar i milostiv i veseli se ovom obraćenju. Prima raskajanu dušu.

Kad vidimo, da brižna majka ili otac u punini svoje snage mole Boga, priznaju Ga svojim gospodarom i traže od Njega pomoć i blagoslov u nevoljama i burama života, još je bolje, još nam je draže, nego ono staračko kajanje i molitva onih, koji znaju, da će im skoro kucnuti zadnji čas. Muževno svoje doba posvećuju Svevišnjemu. Oni će sigurno i u starosti nastaviti putem Njegovih duša.

Ima nešto što je ljepše i od jednoga i od drugoga. Molitva onih najmanjih. Šapač čistih usana i sklapanje neokaljanih ručica sigurno je Bogu najdraže. I mi, pa bili i najokorjeliji grješnici, brzo padamo pred nevinim pogledom djeteta. Čistoća i nevinost nas razoruža.

Razumljivo je, da su djeca i starci Božji. Ovi prvi su još neiskvareni, a ovi drugi puni teškoga, gorkog iskustva poznaju svijet i njegove ispraznosti. Donekle je razumljivo, da i ljudi muževne dobi, ozbiljni i trijezni, znaju, da su od Boga i za Boga, pa da budu Njegovi.

Ali postoji nešto od svega toga i ljepše i uzvišenije. A to je Božja mladost. Duše koje su prestale biti djecom, a još nisu u muževnoj dobi. Nikada strasti nisu tako jake, nikada neprijatelj jače ne napada, nikada napasti i vraga, i svijeta, i tijela nisu želeće i opasnije nego u mladim danima. Mladići i djevojke su u najopasnijem kreševu. Oni imaju da izdrže najteža iskušenja. I kad kroz sve te bure i oluje života

mlada duša sigurnom rukom drži kormilo svoje lađe i upravlja je prema Vječnosti, prema Bogu, to je sigurno ljepše i svečije, to je najsvečije. Teško je to, strašno teško, ali zato uzvišeno i veliko. Lako je djeci i starcima, lakše muževima, lakše svima, nego dušama u ovim najkritičnijim danima ostati uz Boga.

Osobito to vrijedi danas. Sve je u službi vraga. I kino, i kazalište, i plesna dvorana, i teorije o slobodnoj ljubavi, i knjige i brošure, i »naučne« teorije i sve drugo. I kada omladina preko svega toga, uz Božju pomoć, prolazi i ne sluša zavodljive glasove iskvarjenih duša, degeneriranih životinja i plaćenih razbojnika, to je triumf poštenja, čistoće i karakternosti. Kada omladina u sredini pokvarenosti ne polazi kojekakvih filmova ni kazališnih komada, kada nije u zagušljivom i opasnom zraku plesnih dvorana, kada suvereno gazi one, koji idu za tim, da je moralno i vjerski upropaste, kad slobodnu ljubav ostavlja životinjama,

te se svim snagama bori protiv laži i nepoštenja, a za prava uvrijeđenoga detroniziranog Boga i svog naroda, tada je to najsvečiji i najodličniji: Hoćemo Boga!

Širite „Katolik“

»U našim se dušama danas polomila borba za Boga i protiv Njega. Kao kad se smirene oceanske mase razbude i razmahaju prijetnjom užasnih snaga, i današnjim je društvom iz nekih dubina zakipjela borba za orijentaciju života, koji kršćanstvu naviješta boj do istrage. Ne u frazi, nego u pravoj zbilji osjećamo muklo pokretanje Antikrsta. Rušenje kršćanske vjere osjećamo kao devizu vremena, koje se očituje u poratnoj socijalnoj propagandi, kao već davno

manje čovječni prema njima. (Neki od radnika su »išli tako daleko«, da su se naprosto zamijenili (naravno, u snul) s poslodavcima: oni poslodavcima darovaše bijedu, a poslodavci njima svoj imetak i položaj!)

Neki poslodavci (a tih je malo!) sanjali su o čovječnosti i ljubavi prema bližnjemu, a drugi o sebezljublju — odnosno — o sakrivenom, zakopanom blagu.

Sirotninja — ona bliže centrumima — nije sanjala ništa, jer nije mogla cijelu noć do svanuća zaspali od vriske onih, koji »tjeraju« Staru, a dočekuju Novu pijanstvom i bančanjem, uludo bačenim novcem, likerima — i od treštanja podivljala jazza...

Seljaci su sanjali o produženju razduženja zaduženja i o vječnom, t. j. roku vječnosti svih svojih dugova.

Oglašujte u „Katoliku“

Moji prijatelji i prijateljice, znanci i znanice sanjali su, da redovito primaju od mene pisma i dopisnice, a pri tome ni sami — ni u snul — nisu vjerovali u to.

A pisac ovih redaka je svečano iste noći i isloga sata sanjao, da je od svih onih koji žele od njega vijesti dobio marku za odgovor. (Ni on nije vjerovao u to!)

Enigmata

olprije u »akademskoj« borbi duha. Zato je danas naročito intelektualac pozvan da sudjeluje u tome sukobu i da zna opredijeliti sebi mjesto.« (S. Zimmermann: Filozofija i religija)

I jer su neki današnji intelektualci našli sebi mjesto u laboru Božjih neprijatelja, naši sutrašnji intelektualci, naša omladina reagira na to devizom: Hoćemo Boga! Hoćemo poštenje i karakternost! Reagira ne teorijama, nego odlučnim djelima!

Ta je omladina Božja! I makar je kužali uništiti, Božja će omladina pobijediti!

Pobijedit će, jer hoće Boga i brani domovinu!

Pobijedit će, jer uvijek na poziv: Za Boga! Za Dom! — odgovara gromki i odlučni:

Spremnii

R.

Naši dopisi

KNIN

Milodari za Zvonimirovu spomen-crkvu »Naša Gospa« u Biskupiji (kod Knina)

»Split« a. d., tvornica cementa, Split Din 4657; mnp. o. fra Petar Grabić, Split Din 3407; Kvesić Perica sakupila u Splitu Din 2100; Kožul dr Marko, ministar u m. — Zagreb, Wonko ing. Josip — Siverić, Tiškara »Kačić« — Šibenik i Dom dra Ante Starčevića — Zagreb po Din 1000; HPD. »Grabovac« — Vrlika Din 874; Antić Anton, tvorničar — Šibenik, Barac dr Fran, sveuč. profesor u m. — Zagreb i Općinsko Upraviteljstvo — Sinj po Din 500; »Tipografija« — Zagreb Din 356; Laport ing. Rudolf, generalni direktor »Batignolles«-a — Bihać i p. o. Vice Rosandić — Promina (Čitluk) po Din 200; Picinić Karlo — Split te Jelovina Niko i Jeka — Biskupija po Din 110; Stipica Milica — Split, Gotovac Jelka — Split, Bauer Ivo — Drvar, Budisavljević ing. Dušan, inspektor »Šipac«-a — Drvar, HVK. — Split, Društvo »Ličana Hrvata« — Zagreb, »Hrvatska Žena« — Karlovac te Marić Dušan i Drago — Knin po Din 100; Radica Lovre — Split, Krpan Paško — Knin, Severović dr Tomislav — Križevci, Corić don Marko — Šibenik, Humić Andrija — Korčula i Ščetinec dr Juraj — Zagreb po Din 50; Dragičević Ivan — Knin i Župski Ured — Topusko po Din 40; Franić Slavko — Drniš, Vidović Ante — Knin i Ferković Štefica — Zagreb po Din 30; Franić Tomislav — Drniš, Čukušić Mande — Split, Hraste don Mate — Svirca, Aljinović Ante — Kosovo, Jukica Marko — Drniš, Škarica Kruno — Knin, Prof. Matošek Slava — Zagreb i Slavnović Manda — Senta po Din 20.

Zahvale Odbora za dogradnju spomen-crkve hrvatskog Kralja Zvonimira »NAŠA GOSPA« u Biskupiji kod Knina

I.

P. n. Gospodinu Milutinu Majeru, narodnom zastupniku — Zagreb

Gospodine narodni zastupniče!

Ovaj Odbor za dovršenje radova u ponutrici spomen-crkve hrvatskoga kralja Zvonimira »Naša Gospa« u Biskupiji kod Knina čini prema Vašoj vrlo uvaženoj osobi jednu časnu, ali hotimičnu i zasebnu iznimku, kad Vam točno u trenutku naših najvećih kršćanskih blagdana: Božića i Nove Godine, ovim putem izražuje svoju najtopliju zahvalnost za Vaš onako primjeran, a i opravdan, nastup, kojega ste dobrohotno izvoljeli učiniti, zastupajući našega neustrašivog vođu Dra Vladka Mačka, u času posvete spomen-crkve hrv. kr. Zvonimira »Naša Gospa« u Biskupiji kod Knina.

Vaš muževan i reprezentativan nastup u gornjem trenutku, nije nikad, a niti će ikada izbjeći našoj toploj harnosti i općem divljenju. U ime onih tisuća hodočasnika, t. j. vjernih sinova i kćeri Hrvatske Domovine, mi Vam dugujemo neizbrisivu zahvalnost. Vaše osobno prisustvovanje, pri kojemu smo gledali oličene oznake velikoga narodnog prvaka, nuka nas, da Vam baš u trenucima — — — pobjede za dobro i slobodu hrvatskoga naroda, očitujemo našu bezgraničnu zahvalnost.

Još više danas, gospodine narodni zastupniče, kad Vi kao granit stijena bezkompromisnoga rodoljuba stojte neustrašivo u poprištu — — — za slobodu našega naroda, kojemu na kormilu stoji naš dragi vođa Dr Vl. Maček.

Danas, kad u šezdesetim godinama života berete stopostotne plodove svoga rada na polju kulturnog i političkog podizanja našega hrvatskog naroda, ovaj Odbor jubilarno ispisuje Vam ovu najskromniju zahvalu, protkanu žarom naših duša i srdaca. Našu zahvalu završujemo vrućom žer-

ljom, da Vas Bog poživi još mnogo godina na sreću naše Hrvatske Domovine, kojoj vjerom odanoga sina služite po biser uputama našega hrabrog vođe Dra Vlaska Mačka.

Uz hrvatski seljački pozdrav želimo Vam najodanije: »Sretan Božić i Novu Godinu!«
Odbor

II.

Ugl.
Pjevačkom Zboru Franjevačkih Bogoslova »MILOVAN« Makarska

Dužnu zahvalnost javno izraziti jednom pjevačkom zboru putem štampe ovaj Odbor cijeni, da je za to najshodnije vrijeme: Božićni blagdani i Nova Godina, kadno svako kršćansko srce spontano pjeva Novorođenom Kralju Isusu.

Zato neka je od srca duboka zahvalnost Pjevačkom Zboru Franjevačkih Bogoslova »Milovan« iz Makarske, koji je onako lijepo i skladno pjevao na činu posvete »Naše Gospe« u Biskupiji.

Odbor

SUMARTIN

Proslava 15 godišnjice Križarstva.

Naši marni Križari i Križarice poslije proslave Križarskoga dana, koja je još svima u živoj uspomeni, proslavili su Neoskvrnjeno Začecje s uspjelom akademijom. Križarice su na sv. Stjepana priredile vrlo lijepu Božićnu priredbu, a na Silvestrovo jedni i drugi uz sudjelovanje Kat. Žena i Muževa priredili su zanimljivu večer s mnogim atrakcijama tako, da su privukli dosta ostaloga svijeta i onemogućili svaku drugu zabavu u mjestu.

Uza sve ovo marno su se spremali za proslavu petnaestogodišnjice Križarskoga rada među Hrvatima. Za dan same proslave izabrali su Novu Godinu. Svi članovi i članice su prisustvovali zajedničkoj sv. Pričesti, a poslije župske sv. Mise velika povorka Križara i Križarica sa svojim zastavama uz pjevanje narodnih i križarskih pjesama prošla je mjestom. Kud je povorka prolazila prozori su bili iskićeni narodnim zastavama, cvijećem i sagovima, a razdragani narod je klicao i pozdravljao oduševljenu omladinu. Poslije povorke u dupkóm punoj dvorani održao je prigodni govor mjesni župnik i gvardijan o. Augustin Marušić, koji je na koncu sve pozvao, da ostanu vazda vjerni svojim idealima i da kroz ovu buduću godinu budemo još dublje prožeti: Zrtvom, Euharistijom i Apostolatom.

Navečer je održana svečana priredba, kojoj je prisustvovalo svijeta i iz drugih mjesta. O petnaestogodišnjici Križarstva govorio je g. Lj. Kažulin, predsjednik, koji je na lijepi način iznio, što je Križarstvo dalo Crkvi i hrvatskom narodu. Sve točke pjevanja, deklamacije, zborna recitacija, simbolična vježba kao i prigodni pozdrav gdiće Ruže O d a k, bile su na opće zadovoljstvo izvedene uz neprestani zahtjev, da se ponovi. Dirljivi pozorišni igrokaz u 4 čina »Osveta Ciganke« izvele su Križarice. Sve diletantice su bile dobro izvježbane i upravo se uživjele u svoje uloge te se nije opazala nikakva praznina u tom pogledu. Publika je dramu shvatila i s velikim zanimanjem pratila pa se zato čulo i jako jecanje u dvorani. Na sveopći zahtjev naroda morala se ova drama ponoviti druge nedjelje. Za vrijeme pauza udarao je tamburaški zbor. Sa proslave su poslani brzoglasni pozdravi preuzv. Biskupu u Hvar i dru Protulipeu.

Razne vijesti

PROMJENE U SPLITSKOM CENTR. BOG. SJEMENIŠTU. Buduć je preč. g. dr. Ivan Kašandrić, dosadašnji rektor, na vlastitu molbu bio riješen te službe, a isto bio je riješen službe i njegov zamjenik preč. dr. Ante Pilepić, imenovan je privremenim rektorom profesor Mate Garković. Isto tako je generalnim prefektom mjesto preč. don N. Subotića, koji je i imenovan kanonikom u Makarskoj, imenovan je profesor dr. Ante Kadić. Novoiimenovanim starješinama naše čestitke!

NOVIM UPRAVITELJEM OCEANOGRFSKOG INSTITUTA U SPLITU postavljen je na prijedlog ministra prosvjete dr. Ante Ercegović, dosadašnji vršilac dužnosti upravitelja.

140 MILIJUNA STRUKOVA DUHANA ZA PRIM. BANOVINU. Uprava državnih monopola odobrila je za ovu godinu 140 milijuna strukova duhana za sadnju u Primorskoj banovini.

NOVI MADŽARSKI ŽIDOVSKI ZAKON još više umanjuje udio Židova u javnim poslovima.

Neka se zna!

Borba za istinu i protiv istine

(Iz govora preuzv. g. dra J. Srebrnića)

Na Silvestrovo pr. g. držao je krčki biskup preuzv. g. dr. J. Srebrnić propovijed u Stolnoj crkvi u Krku. Bila je zahvalna pobožnost uvečer i u vezi s time osvrnuo se ina velike događaje, što su se u g. 1938. u vjerskom pogledu pred nama odvijali u svijetu i kod nas u našoj biskupiji. Na jednoj strani vodi se borba za istinu, da se ona u društvu očuva, upoznava i pobijedi, osobito istina katoličke vjere, koju nam je Krist sam za spasenje naših duša i usrećivanje života na zemlji objavio; na drugoj strani ta se istina pobija a na njezino mjesto postavljaju razne kobne zablude, koje zaziru od Krista Spasitelja, nemrle duše i života poslije smrti te traže vrhovni cilj čovjeku pojedincu i narodima samo u životu na zemlji. Te se zablude danas šire iz Rusije u obliku boljševističkih

nauka.

Protiv njih dižu se na obranu bogodane katoličke nauke ne samo Papa i biskupi, nego među ostalim i vjernici na euharistijskim kongresima. To smo učinili i mi za Veliku Gospu na našem euh. kongresu u Krku! Ali neprijatelji Boga i katoličke istine ne miruju.

GLAVNI BIRAČKI ODBOR objavio je rezultate svoga rada iz kojih se doznaje sliedeće: Na biračkim spislovima posljednjih izbora bilo je upisano 4.000.286 glasača. Na izborima od 11. prosinca glasalo je 3.039.041 glasača. Za listu dra Stojadinovića glasalo je 1.643.783, za listu dr. Mačka 1.364.524, za listu D. Ljotića glasalo je 30.734. Na temelju ovih izbornih rezultata, a u smislu postojećih zakonskih propisa, podijelio je glavni birački odbor mandate. Lista dr. Stojadinovića dobila je 306 mandata, a lista dr. Mačka 67 mandata. Narodna skupština ima ukupno 373 zastupnika. Glavni birački odbor nadalje saopćava konačne izborne rezultate u banovinama i Beogradu. U Beogradu je glasalo za listu dr. Stojadinovića 39.597, za D. Ljotića 499, za dra Mačka 11.522. U Dravskoj banovini — dr. Stojadinović 170.257, D. Ljotić 1127, dr. Maček 42.226. U Savskoj banovini — dr. Stojadinović 112.386, D. Ljotić 2147, dr. Maček 542.761. U Vrbaskoj banovini — dr. Stojadinović 108.064, D. Ljotić 1205, dr. Maček 103.910. U Primorskoj banovini — dr. Stojadinović 42.854, D. Ljotić 2427, dr. Maček 168.349. U Drinskoj banovini — dr. Stojadinović 193.959, D. Ljotić 372, dr. Maček 138.320. U Zetskoj banovini — dr. Stojadinović 129.154, D. Ljotić 1047, dr. Maček 70.541. U Dunavskoj banovini — dr. Stojadinović 373.070, D. Ljotić 17.573, dr. Maček 129.934. U Moravskoj banovini — dr. Stojadinović 247.243, D. Ljotić 317, dr. Maček 78.718. U Vardarskoj banovini — dr. Stojadinović 228.095, D. Ljotić 130, dr. Maček 75.232.

CESTITKA DRA MAČKA. Novogodišnji broj »Hrvatskoga Dnevnika« donio je čestitku dra Mačke hrvatskom narodu prigodom Nove godine i neke izjave dra Mačka o političkom položaju. Među ostalim izjavio je g. dr. Maček ovo: »Na pitanje, da li ćemo moći izdržati, odgovorio sam jednom, da smo toliko jaki, i toliko svjesni, te bismo mogli kada bi trebalo, izdržati i sto godina. Neki su te moje riječi pokušali prikazati tako, kao da nekako fatalistički gledam na političke probleme. Ali su se u tom prevarili. Zato što se mi ne naglimo, stvorila se na nekim stranama izvan naših redova uznemirenost, pa su se čak i ljutili, što sam ja tobože kazao, da ćemo čekati sto godina. Ne znam, lko će od nas sto godina poživjeti, ali znam, da narodni život ide svojim tokom i da ne poznaje nikakva čekanja. Da smo mi čekali, ne bi nas Hrvate 11. prosinca nitko ni vidio, a hvala Bogu nas su vidjeli kao nikada prije, a s Božjom pomoći još će nas vidjeti. Stoga mogu i sada ponoviti, što sam već više puta rekao: Narodna prava nikada ne zastaraju, pa ni onda, ako ne bi bila ostvarena ni kroz više stoljeća. Ja nikada nijesam bio pesimista, kao što uopće nema pesimizma u našim redovima. Pesimist se ne bori. On stoji skrozlenih ruku i ne miče se, a mi se krećemo, napredujemo, radimo.« Na pitanje, kakvo je raspoloženje u narodu, rekao je dr. Maček: »Narod je uzео svoju sudbinu u svoje ruke i nitko ga ne može odvratiti s puta, kojim je pošao. Znam, da me naši ljudi slušaju, ali ni ja, sve kada bi htio — a to sigurno neću — ne bih mogao odvratiti narod protivnim pravcima, kao što ne bih mogao učiniti, da voda teče uzbrdo. I neka narod samo ide tim svojim putem, jer je narod kao rijeka, a njihovih se obala drže i željeznice. To su najsigurniji, a obični i najkraći putevi. Hrvatski narod izgrađuje svoju budućnost u svojoj muci i u svoóm zhoju, i zato će ne samo čuvati dosadanje tekovine svoga rada, nego će još više prigospodariti. Složan je i spreman na sve, da za sebe sačuva, što posjeduje, i pribavi, što mu je još potrebno.« Na kraju je dr. Maček zaželio ciljom hrvatskom narodu sretnu Novu godinu.

To je Preuzvišeni Biskup u propovijedi rekao, a onda je prešao na drugi dio, koji je bio u vezi s glavnim predmetom propovijedi, da budemo naimte Bogu zahvalni na dobroćinstvima, što smo ih primili od Njega, u prvom redu na najvećem dobroćinstvu svete katoličke vjere.

Širite „Katolik“

Život Šibenika
Program za „Tjedan protiv psosti“

(od 14. do 22. siječnja 1939.)

Subota 14. siječnja (Blagdan Sv. Imena Isusova): U župskoj crkvi u Varošu u 10 sati svečana Misa i govor te blagoslov s Presvelim. U 4 sata p. p. euharistička pobožnost i govor. Zatim u dvorani župske kuće predavanje za muškarce. — Od 5 sati unaprijed ispovijedanje ženske omladine u stolnoj bazilici.

Nedjelja 15. siječnja: U stolnoj crkvi u 7 sati Sv. Misa, propovijed i zajednička sv. Pričest ženske omladine. — U 3 sata popodne u »Katoličkom Domu« muška djeca imaju sastanak i predavanje. U 3 sata u samostanskoj crkvi Sv. Dominika euharistička

pobožnost i govor. — U 4 sata u samostanskoj crkvi Sv. Frane euharistička pobožnost i govor. — U 4.30 s. u samostanskoj crkvi Sv. Lovre euharistička pobožnost i govor. — U crkvi sv. Luče u 4 sata Ura klanjanja i govor. — U 6 sati u stolnoj bazilici euharistička pobožnost, kao zadovoljština Bogu za psosti i govor.

Ponedjeljak 16. siječnja: U župskoj crkvi sv. Križa u Docu u 5 sati popodne euharistička pobožnost i govor. — U »Katoličkom Domu« u 6 sati ženska djeca imaju sastanak i predavanje.

Utorak 17. siječnja: U 6 sati uvečer

u crkvi Sv. Frane euharistička pobožnost i govor.

Srijeda 18. siječnja: U 5 sati u »Katoličkom Domu« zbor žena protiv psosti, a u 6 sati euharistička pobožnost i govor u »Novoj crkvi«.

Četvrtak 19. siječnja: U stolnoj crkvi u 5 sati p. p. Ura klanjanja Presvetom Sakramentu kao zadovoljština za psosti te govor.

Petak 20. siječnja: U 7 sati uvečer u dvorani »Nove crkve« zbor muškaraca protiv psosti, a zatim u crkvi euharistička pobožnost.

Subota 21. siječnja: U crkvi sv. Lovre u 5.30 sati p. p. euharistička pobožnost i govor. — U 6.30 sati u »Katoličkom Domu« zbor ženske omladine protiv psosti. — Od 4 sata unaprijed ispovijedanje u stolnoj crkvi, Sv. Frane, Sv. Lovre i u crkvi u Varošu.

Nedjelja 22. siječnja: U katedrali u 7 sati ujutro sv. Misa i govor te zajednička sv. Pričest mladića i ostalih muškaraca. — U crkvi Sv. Frane sv. Misa i zajednička sv. euharistička pobožnost i govor. — U »Katoličkom Domu« u 6 sati naveče zbor mladića protiv psosti i prikazivanje drame »Svijetlo s planina«.

MALO STATISTIKE IZ NAŠE BOLNICE. U šibenskoj banovinskoj bolnici kroz g. 1938. ukupno je primljeno bolesnika 5525. Od toga bez vjere 1, protestanta 4, starokatolika 8, muslimana 43 (svi ti skupa u postolcima predstavljaju 1%), pravoslavnih 879 (16%), rimokatolika 4590 (83%). Rođenih ukupno 165, od kojih pravoslavnih 20 (12.1%), rimokatolika (zak. 121, nez. 24) 145 (87.9%). Umrlih ukupno 276 (mortalitet ukupno 4.99%), od kojih muslimana 3 (1%), pravoslavnih 45 (16.3%), rimokatolika 228 (83.7%). Vjenčanih ukupno 2, oba rimokatolici (100%).

ROĐENI, UMRILI I VJENČANI U DOCU. U župi sv. Križa u Docu kroz g. 1938. bilo je: rođenih 19, van župe 3, skupa 22; umrlih 30, van župe 7, skupa 37; vjenčanih 13 parova.

PRIČEST, SAT KLANJANJA I ZBOROVANJE KRIZARICA. Pozivlju se sve Križarice i Male Križarice, da u nedjelju 15. t. mj. u 7 sati ujutro prisustvuju sv. Misi i sv. pričesti u stolnoj bazilici sv. Jakova te popodne od 4—5 sati satu klanjanja u crkvi sv. Luče, te zborovanju ženske omladine u »Katoličkom Domu« u subotu 21. t. mj. u 6.30 sati naveče — Duhovnik.

ŠVIM ČLANICAMA »ZIVOGA SVIJETLA« javljam, da je nakana klanjanja za slijedeći tjedan (15.—21. 1.): za što bolji uspjeh drugoga »Tjedna protiv psosti« u našem gradu. — Pozivljam sve članice, djevojke, da u nedjelju 15. t. mj. prislupe na sv. pričest u 7 sati ujutro u stolnoj bazilici sv. Jakova te u subotu u 6.30 sati naveče zborovanju ženske omladine u »Katoličkom Domu«, a u nedjelju 15. t. mj. neka sve, i žene i djevojke, dođu na sat klanjanja od 4—5 sati u crkvi sv. Luče. — Ovaj put redoviti mjesečni sastanak otpada. — Sve članice, žene, neka prisustvuju zborovanju žena, u srijedu 18. t. mj. u 5 sati popodne u »Katoličkom Domu«. — Don Ante Radić.

U FOND NAŠEGA LISTA doprinijeli su: Mons. dr. Josip Srebrnić, biskup (Krk) Din 20 i Počina Đilda ud. pk. Mihovila (Šibenik) Din 10. — Da počasti uspomenu pk. Božidara Radića: Kaštelan Ante, umir. nadučitelj (Zagreb) Din 20. — Uprava harno zahvaljuje.

Hrana duše

NOVI LITURGIJSKI KALENDAR. Upravo je izašlo iz štampe novo, treće godišnje poznatog i obiljubljenog Liturgijskog kalendara za tekuću godinu 1939. I ovo godišnje sadrži točne upute o izboru misnog obrasca za svaki dan u godini, a uz to podatke o stalnim privatnim pobožnostima. Na taj način može se svatko pouzdano služiti Rimskim misalom na hrvatskom jeziku i bez dvojbe pratiti istu misu sa svećenikom. Jeftina cijena od dinara 3 omogućuje svakome, tko živi liturgijskim životom Crkve, da si nabavi ovu veoma priručnu knjižicu. Naručuje se kod Uprave Knjiga katoličkog života, Zagreb, Marićeva ul. broj 41.

NOVO KRIZARSKO BRATSTVO osnovano je u Semovcima i Ladvenjaku (oba okruže zagrebačko). — Obnovljeno je Križarsko bratstvo u Senti (okruže Subotica).

SVOJ K SVOME!

Čast mi je obavijestiti gg. župnike te cij. crkvene bratovštine i samostane, da u svojoj tvornici izrađujem voštane svijeće iz najboljih voštanih surogata, koje se ne krive ni u najvećoj vručini, lijepo gore te ne kaplju niti dime, za što imam mnoga priznanja i jamčim.

CIJENE BEZ KONKURENCIJE!
TVORNICA VOŠTANIH SVIJEĆA NIKO JURAS-ŠIBENIK

SVOJ K SVOME!

Čast mi je obavijestiti gg. župnike te cij. crkvene bratovštine i samostane, da u svojoj tvornici izrađujem voštane svijeće iz najboljih voštanih surogata, koje se ne krive ni u najvećoj vručini, lijepo gore te ne kaplju niti dime, za što imam mnoga priznanja i jamčim.

CIJENE BEZ KONKURENCIJE!
TVORNICA VOŠTANIH SVIJEĆA NIKO JURAS-ŠIBENIK